

De strijd voor of tegen gerecyclede autobanden in de toplaag van kunstgrasvelden lijkt weer in een nieuw stadium beland te zijn. Het rapport van Intron leek klip en klaar over het gebruik van SBR in kunstgrasvelden. Het materiaal loogt weliswaar zink uit, maar de hoeveelheid is relatief klein en blijft binnen de totale constructie. Het zink wordt dus geabsorbeerd door het zand en lava van de onderbouw. In de begrippenstrijd die achter de schermen losbarstte na het uitkomen van het Intron-onderzoek in het voorjaar van 2008 ging het onder andere om het feit of de gebruikte infill-materialen al dan niet onder het Besluit bodemkwaliteit vallen en wat de doen met de onderlaag na de gebruikperiode van de toplaag. Aanleiding voor de huidige discussie is een publicatie op de website van SenterNovem die VROM heeft opgesteld in samenspraak met VACO, DSM en de Werkgroep Bouwmaterialen onder voorzitterschap van Henk Breunissen.

Auteur: Hein van Iersel

SBR tegen TPE, het derde bedrijf

Overheid verduidelijkt voorwaarden voor gebruik SBR!

SenterNovem heeft in een publicatie op haar internetsite deze begrippen verder verduidelijkt. Volgens SenterNovem vallen TPE-achtige infill-materialen onder het Besluit bodemkwaliteit, omdat deze materialen meer dan 10 procent silicium, calcium of aluminium bevatten. Gemalen autobanden, ofwel SBR blijft onder dit percentage en valt dus niet onder het Besluit bodemkwaliteit. Zou SBR wel onder het Besluit Bodemkwaliteit vallen, dan zou de toepassing er van verboden worden, omdat de uitloging de normen voor bouwstoffen overschrijdt. Dat wil overigens niet zeggen dat de uitloging gevaarlijk is voor mensen. Alle belangrijke rapporten geven aan dat de concentraties zo laag zijn dat er voor mensen geen gevaar bestaat. Teveel zink zou gevaarlijk zijn voor micro-organismen in het oppervlaktewater. Temeer omdat de concentratie

Alberto Dozeman: "Cijfers en onderzoeksopzet van het Intron III rapport zijn boterzacht"

zink in de Nederlandse bodem al relatief hoog is.

Hergebruik

Onzekere factor in het geheel is wat er met de onderlaag en de rest van de constructie gebeurt nadat een kunstgrasveld versleten is. De website van SenterNovem geeft aan dat het verwijderen van de onderlaag en de rest van de constructie na 10 tot 15 jaar waarschijnlijk geen onaanvaardbare milieu- en gezondheidsrisico's geeft,

maar legt de verantwoording nadrukkelijk bij het bevoegd gezag, om de specifieke omstandigheden te beoordelen.

Stikte interpretatie

Als je opmerkingen op de website van SenterNovem vergelijkt met het oorspronkelijke Intron III rapport, valt op dat SenterNovem de cijfers van Intron zeer rigide interpreteert. Volgens Wijers van het TPE leverancier Terra Sports kan de site van SenterNovem maar op één manier geïnterpreteerd worden: namelijk dat SBR alleen mogelijk veilig toe te passen is als de complete constructie na 10 tot 15 jaar verwijderd wordt. Arie Verhoef van VACO de Bedrijfstakorganisatie voor de Banden- en Wielenbranche is het met die opmerking duidelijk niet eens. Verhoef: "Uit het Intron-rapport blijkt dat na 60 tot meer dan 100

jaar de waarde van zink in de onderlaag mogelijk overschreden kan worden. Kortom, een vage en zeer lange periode. Deze onduidelijkheid heeft het ministerie van VROM aanleiding gegeven de veilige weg te kiezen door bij vervanging van een kunstgrasveld te adviseren de onderlaag geheel te verwijderen. Volgens de Intron-resultaten (onderschreven door VROM en RIVM) zou de bovenlaag minimaal viermaal vervangen kunnen worden (uitgaande van een gebruikstermijn van 10 tot 15 jaar) voordat de grenswaarde van zink in de onderlaag bereikt."

Alberto Dozeman van DSM geeft een heel andere interpretatie achter de strikte interpretatie die de overheid geeft aan de bevindingen van het Intron rapport. Dozeman: "Je hoort mij niet zeggen dat Intron III niet klopt, maar ik ben wel van mening dat er op de onderzoeksresultaten het nodige is af te dingen. Het onderzoeksmodel en de cijfers

Arie Verhoef, VACO:
"Meten is weten. Na één gebruiksperiode goed opmeten of je wat betreft zink in de gevarenzone zit"

Bart Wijers, Terra Sports:
"Gelijke monniken gelijke kappen voor SBR en TPE"

zijn mijns inziens boterzacht. De overheid heeft dat meegenomen in de interpretatie van de cijfers en adviseert daarom dat een kunstgrasconstructie na één gebruiksperiode compleet vernieuwd zou moeten worden."

Arie Verhoef, VACO: "Feitelijk adviseert de overheid om na één gebruiksperiode de boel ter plekke goed te controleren en te meten hoeveel zink er in de onderlaag zit. De opdrachtgever moet dan zelf de afweging maken of de onderlaag vervangen dan wel hergebruikt kan worden."

Gelijke monniken

Bart Wijers: "Wij vinden het logisch dat ons product moet voldoen aan het besluit bodemkwaliteit, maar het is eigenlijk van de zotte dat een ander product met precies dezelfde toepassing daar niet aan getoetst wordt."

Dozeman: "Het Besluit Bodemkwaliteit gaat uit van bepaalde nomen waaraan grondstoffen moeten voldoen. Als een bepaald materiaal niet aan die normen voldoet, wil dat niet zeggen dat het materiaal nooit gebruikt zou mogen worden. Wel moet je dan als toepasser of opdrachtgever aan kunnen tonen dat je door middel van beheersmaatregel de milieuschade van een bepaalde maatregel kunt compenseren of herstellen."

De woordvoerder van VROM Jan-Jaap Eikelboom

Concurrentie

Niet alleen tussen de verschillende productgroepen is sprake van een 'infill-oorlog'. Ook binnen de productgroep TPE is sprake van een forse concurrentie. Dit heeft veel te maken met het feit dat Terra Sports gezorgd heeft dat haar product onder het Besluit Bodemkwaliteit valt. Voor kleinere aanbieders van TPE-infill maakt dit het lastig om een plek te veroveren op de Nederlandse markt. Een voorbeeld hiervan is Rebolit/ Van Meeuwen. Dit bedrijf treedt op als agent voor het Italiaanse Franplast. Hein Hoek, directeur van Rebolit/ Van Meeuwen: "Het nieuwe bodembesluit ten aanzien van TPE Infill benadeelt kopers van voetbal-kunstgrasvelden in Nederland omdat leveranciers van buiten Nederland, die vaak al meer dan 10 jaar FIFA & UEFA-gecertificeerde TPE Infill produceren hiermee worden buitengesloten. De Nederlandse markt wordt innovatief en prijstechnisch tekort gedaan, omdat Europese producenten praktisch gezien geen toegang meer hebben tot de Nederlandse markt. Er zijn bijvoorbeeld geen door Nederland geaccrediteerde instanties in Italië, die kunnen ondersteunen bij de certificering van ons product. 'Brussel' buigt zich momenteel nog over deze vorm van protectionisme en op verzoek van VROM hebben we binnenkort een gesprek om een en ander te bespreken." Volgens Hoek is er overigens nog een ontsnappingsroute. Het TPE-materiaal van Franplast kan via een partijkeuring beschikbaar komen voor de Nederlandse markt. Nadeel hiervan zijn de relatief hoge kosten.

probeert zich in zijn reactie zo veel mogelijk op de vlakte te houden. Eikelboom: "Wij hopen enerzijds dat de marktpartijen er zelf uit gaan komen. Anderzijds is het belangrijk om de verantwoordelijkheid van de gemeentes te benadrukken. Zij zijn er verantwoordelijk voor dat de bodem niet vervuild raakt." Volgens Eikelboom mag je in de opmerkingen op de SenterNovem-site overigens niet lezen dat de totale constructie na één gebruiksperiode compleet verwijderd zou moeten worden. Dat is de verantwoordelijkheid en beslissing van de betrokken gemeente.

Hein Hoek: "Voor kleinere aanbieders van TPE-infill maakt dit het lastig om een plek te veroveren op de Nederlandse markt"

Volgens andere zegspersonen in de branche heeft het aanscherpen van het standpunt van SenterNovem niet veel om het lijf. Bert Kusters van Granuflex, één van de bedrijven die gebruikte autobanden verwerken: "De markt is groot genoeg voor beide producten. Wel erkent Kösters dat het bedrijf bezig is met een systeem om nog beter de kwaliteit van de gebruikte materialen te waarborgen. Koster suggereert zelfs een systeem waarbij de aanbieder zich garant zou stellen voor mogelijke problemen bij het verwijderen van de onderlaag."

De vragen zijn na te lezen op de SenterNovem site: http://www.SenterNovem.nl/bodemplus/bodembeheer/besluit_bodemkwaliteit/bouwstoffen/faq_bouwstoffen.asp

Jan-Jaap Eikelboom (VROM): "Je mag niet lezen dat de totale constructie na één gebruiksperiode compleet verwijderd zou moeten worden. Dat is de verantwoordelijkheid en beslissing van de betrokken gemeente"

In het artikel wordt een aantal malen verwezen naar de Zorgplicht. Dit is geen vrijblijvend begrip, maar een juridische omschrijving die inhoudt dat alle betrokkenen alles moeten doen om verontreiniging van de bodem te voorkomen. Voor de volledigheid bijgaand de complete tekst van het betreffende artikel.

Ieder die op of in de bodem handelingen verricht als bedoeld in de artikelen 6 tot en met 11 en die weet of redelijkerwijs had kunnen vermoeden dat door die handelingen de bodem kan worden verontreinigd of aangetast, is verplicht alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd, teneinde die verontreiniging of aantasting te voorkomen, dan wel indien die verontreiniging of aantasting zich voordoet, de verontreiniging of de aantasting en de directe gevolgen daarvan te beperken en zoveel mogelijk ongedaan te maken. Indien de verontreiniging of aantasting het gevolg is van een ongewoon voorval, worden de maatregelen onverwijld genomen.

Bron: www.overheid.nl:Artikel 13 van de wet Bodembescherming